

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Az igazság kétféle nem lehet. Már pedig a kivándorlási törvény végrehajtási utasítása nem mér egyforma mértékkel, amikor a nem román nemzetiségű román állampolgárok kivándorlását megengedi, viszont a románok kivándorlását a legszigorubbant megtiltja és bünteti. És itt ismét arra a régi panaszunkra lyukadunk ki, hogy hivatalosan is kétféle állampolgárt különböztetnek meg Romániában: első és másodosztályú állampolgárt. A másodrendű természetesen a kisebbségi, az idegen, a strain. Ilyen alpból kiindulva azután természetesen az igazság, a jogvédelem is ennek megfelelő: ahová román polgártársunkat nem szabad kicsábítani, oda szabad az ut a hajós-társaságok irodáin keresztül a szerencsétlen magyar parasztnak. Ő mehet a fazendákra kinlódni, pusztulni és biztosan elveszni. Csakhogy az igazság azért igazság, hogy ne hagyja magát megtéveszteni semmiféle rendeletől. Egyformán emel fel mindenkire. A kivándorlási hiénák, a lélekkufárok vérszemet kaptak a kormányban a kisebbségekkel szemben tanúsított „engedékenységtől” és román nemzetiségű polgárokat is csempésztek ki hamis utlevéllel, amíg most rajtuk nem ütöttek. Most persze megindul a vizsgálat és talán azt, amit a sok cikk, a sok parlamenti felszólalás nem ért el, meghozza ez a leleplezett kivándorlási család: a kormány végre betiltja teljesen az embervásárt nemzetiségre való tekintet nélkül. Mert az igazság kétféle nem lehet. És alkalma van a kormánynak a kisebbségektől olyan „engedményt” megvonni, aminek a kisebbségek tapsolnának legjobban.

Városi és vidéki járásbiróság felállítását rendelte el az igazságügyminiszter Temesvárott. A rendelet nagyon üdvös, nagyon okos és nagyon szép. És elbonyolít is várt tőle a jogkereső közönség, mert joggal hihette, hogy ezáltal meggyorsul az igazságszolgáltatás menete. Azonban a jelenlegi helyzetben ennek éppen az ellenkezője várható. Hogy miért? Mert az irattár és telekkönyvi hivatal kettéosztása a rendelkezésre álló rövid idő alatt nem vihető keresztül, a bírák létszámát nem szaporították, hanem egyik-másik az eddigin felül még új munkakört kapott, olyan is nyert beosztást, akinek lemondását az igazságügyminiszter is elfogadta már, a segédmunkaerőket sem szaporították, hanem ellenkezőleg tizenháromat elbocsátottak és... Talán felesleges is folytatni a felsorolást. Eddig úgy tudtuk, hogy egy ház építéséhez nem elég a terarajz elkészítése, hanem telek, anyag és munkaerő is kell hozzá. Kíváncsiak vagyunk, hogy az igazságügyminiszter hogyan fog ennek az igazságnak az ellenkezőjéről meggyőzni. Újabb rendelettel nehezen.

Román gazdákat akartak kicsempészni hamis utlevéllel a Bánságból Délamerikába.

— A hajózási irodák bűnös üzelmei. —

Temesvár, december 29.

A nyomozó hatóságok érdekes bűnygyben folytatják már hetek óta a nyomozást. A kivándorlási törvény, valamint egy minisztertanácsi határozat a román nemzetiségű román állampolgárok kivándorlását semmi körülmények között sem engedélyezi. Igen természetesen, hogy a csábos ígéretek a román parasztságot sem hagyták érintetlenül és sokan voltak, akik utlevélért folyamodtak. Az utleveleket a munkaügyi minisztérium annak idején rendszerint kiadta, mert hol névvaltoztatással, hol meg egyéb személyi adatok meghamisításával sikerült a kiállító hatóságokat megtéveszteni.

A legújabb vizsgálat Ohaba-Mutnik község ellen irányul, ahol kiderült, hogy sok román nemzetiségű parasztnak adtak ki utleveleket. A tévedést még idejekorán észrevették és a kiadott utleveleket, amelyek legnagyobb része a Canadian-Pacific hajózási vállalatnál volt már vizum megszerzése miatt, lefoglalták. A vizsgálat abban az irányban indult meg, hogy kit terhel a felelősség a személyi adatok meghamisítása miatt és milyen módon lettek az utlevelek kibocsátva. Kíváncsok volna a törvény és rendeletek védelmi intézkedését a nem román nemzetiségű állampolgárokra is kiterjeszteni.

Járványos gyermekbetegségek Temesvárott

— Egyik tánciskolában tizenötön betegedtek meg — A főorvos nyilatkozata —

Temesvár, december 29.

Arról beszélnek városzerte, hogy az utóbbi időben tömeges járványos megbetegedések fordultak elő és, hogy különösen a gyermekek között léptek fel nagyobb mértékben a kanyaró, vörheny és egyéb gyermekbetegségek. Temesvár közegészségügyi viszonyai ezidő szerint éber ellenőrzés alatt állanak és ezért a városi főorvosi hivatalhoz fordultunk, ahol érdeklődő kérdéseinkre Prostean Oktáv dr. főorvos a következő megnyugtató választ adta:

— Járványos betegségek tömeges fellépéséről Temesvárott szó sincsen. A legutolsó

hivatalos kimutatás

szerint december hónap végén a város területén volt öt vörhenyeset, két tifusz, tizenhat kanyaró és egy difteria. Tavaly ilyenkor sokkal több volt a ragályos betegek száma. A főorvosi hivatal és a kerületi orvosok szigorúan ügyelnek arra, hogy a ragályos természetű megbetegedéseket haladéktalanul jelentsék be. A kezelő orvos, aki valahol ilyen beteget talál, azt köteles haladéktalanul bejelenteni, hogy fertőző betegséget állapított meg. A kerületi orvos erre megjelenik a helyszínén, vörös cédulával megjelöli a lakást és az ott lakók közül senkinek nem szabad kimenni emberek

közé. Ha például egy kereskedőnek a gyermeke ragályos betegségben fekszik, az apának nem szabad az üzletébe menni, ha csak a lakásból nem költözködik ideiglenesen szállodába, vagy más lakásba. A többi gyermekek a betegől

szigoruan elkülönítendőek

és szó sincs arról, hogy iskolába mehessenek. Aki ezen rendszabályok ellen vét, egészségügyi kihágás címén büntetésben részesül és én már ismételt alkalommal a büntetési tételeket. Eme egészségügyi rendszabályokat éppen olyan szigoruan be kell tartani, mint azt, hogy a szülők vigyék el gyermekeiket himlőoltásra — Azokban a lakásokban, ahol a fertőző beteg teljes izoláltságát nem látjuk biztosítottnak, nem engedjük a beteget feküdni, hanem a fertőző kórházba szállítjuk, akármennyire kezdetleges is most még ez az intézmény. Ha felépül majd az új járványkórház, akkor társadalmi állásra való tekintet nélkül minden fertőző beteget ott fognak ápolni. Jelenleg csak

a betegek egynegyede

nyerhet megfelelő elhelyezést a járványkórházban, a tizenhat kanyaró-beteg közül mindössze egy van a kórházban.

— Ismétlem, járványos megbetegedésekről nem lehet beszélni, bár a mostani nyirkos, esős időjárás éppenséggel nem kedvező az egészségére.

Prostean főorvos nyilatkozata minden körülmények között megnyugtató és csak a lakosság kötelességérzetén mulik, hogy a ragályos betegségeket nyomban be is jelentsék. Az iskolákba, táncanfolyamokra, ahol az ifjuság tömegesen szokott találkozni, igen könnyen hurcolható be a fertőző betegség és ezekre a helyekre a kerületi orvosoknak is fokozottabb figyelmet kell fordítani. Beszélnek, hogy valamelyik tánckurzuson rövid néhány napon belül tizenöt fiatal növendék betegedett meg ragályos betegségben.

Az amerikai bankárok

hangulatot csinálnak Románia mellett

Newyork, december 29.

Az amerikai sajtó közli a nagy bankártröszt jelentését Románia pénzügyi helyzetéről. A jelentés elismeréssel adózik Románia pénzügyi politikájára és megelégedéssel szegzi le, hogy Románia komoly erőfeszítéseket tett az utóbbi három évben a helyzet szanalására bankjegykibocsátás nélkül. A valuta stabilizálásának eszköze volt a Banca Nationalával kötött egyezmény is, amely rendkívül mély előrelátással készült. Megállapítja, hogy a munkafeltételek Romániában sokkal kedvezőbbek, mint más országokban. Valószínűnek látszik, hogy a bankártröszt elő akarja készíteni az amerikai pénzpiacot egy román kölcsön folyósítására.

Durva támadás

a Magyar Párt elnöksége ellen

Kolozsvár, december 29.

A Magyar Párt kolozsvári tagozata most tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen Reményik Károly elnökölt. Antus Gyula titkár részletesen beszámolt a múlt év eseményeiről. Ezután Polónyi Albert, kolozsvári nyomdatulajdonos, a nemrég megjelent Az Est kiadója kért szót és durva hangon megtámadta a központi és tagozati vezetőséget. A megjelentek általános felháborodással utasították vissza a vádakat. Kovács Kálmán püspöki titkár rámutatott arra, hogy Polónyi azért támadta a pártvezetőséget, mert lapja részére nem kapott segítséget. Váro Beni báró indítványára a közgyűlés bizalmat szavazott a vezetőségnek. Fekete-Nagy Béla a községi választásokról szolt, majd Kovács Kálmán indítványára köszönetet mondtak Ugron István elnöknek, Balázs Árpádnak, Balogh Arturnak, Sándor József képviselőnek és az erdélyi magyar sajtónak, azért a küzdelemért, melyet az Anghelcsu-féle magánoktatási törvényjavaslat ellen folytattak.

Kolozsvárról jelentik még, hogy a Magyar Párt képviselői és a kormány között megindult bukaresti tárgyalásokat január hó elején újból megkezdik. Néhány nap előtt az a hír terjedt el, hogy ezek a tanácskozások komoly formában megszakadtak volna.

Brillians ékszerek

értékes régiségek, műtárgyak alkalmi vételek
Sternbergnél.

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 2.40, Párisban 12.80
Temesvári magánforgalom december 23-án reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyamai.)
Dollár 217.5, angol font 1060, francia frank 8.11, svájci frank 42.10, lira 8.83, socol 6.47, dinár 2.88, magyar korona 3.26, osztrák, silling 30.82.

Mindennapi kenyérünk

ismét drágább lesz

Temesvár, december 29.

A jövő hónapra érvényes hatósági árak megállapítása ügyében az ármakszimáló bizottság tegnap délután Sagovici Samuël dr. főjegyző elnöklete alatt ülést tartott. Végleges megállapodás nem jött létre, hanem a bizottság javaslata alapján a városi tanács fog dönteni. A liszt- és kenyérráknál csekély emelés fog mutatkozni, mert a jelenlegi lisztárak helyett a nagyban való eladásnál abmalom a bizottság a következő árakat javasolja: fehér liszt 16 lei, középfinom 13 lei és barna liszt 9 lei. A lisztnek megfelelően a kenyér árát is felemelni javasolja a bizottság és pedig a fehér kenyérnél 15-50 lei, félbarnánál 13 lei és a barna kenyérnél 10 lei lesz a kilónként való ár. A buza ára ma már 920 lei mázsanként a termelőnél és ez okozza a liszt- és kenyérráknak drágulását. A zsemlye és kifli ára változatlanul megmarad egy leinek. A husneműeknél a mészárosok kérték a marhahús árának négy leiel való emelését, viszont a bizottság a jelenlegi árak mellett foglalt állást. A sertéshusnál a bizottság az áraknak két és négy leiel való leszállítása mellett van, a zsir kilóját 64 leiről 62-re szállítják majd le. A tej ára megmarad 9 leiben. Az éttermi áraknál a sertéshusból való sülték egy leiel olcsóbbodnak, viszont a tojás négy lei helyett öt lesz. A végleges makszimális árakat a legközelebbi tanácsülés állapítja meg.

Az igazság keresése

nem fog könnyebbséggel találkozni

Temesvár, december 29.

A régóta vajudó városi és vidéki járásbírósi ügyében végre miniszteri döntés érkezett. A rendelet szerint 1926 január elsejétől kezdve Temesvárott két járásbírósi fog működni, a vidéki és a városi járásbírósi. A vidéki járásbírósihoz beosztást nyertek Petrovicu Kornél dr. és Fischer János táblabírák, míg a városi járásbírósi bírálóvá Agraru, Botez és Fiala Kálmán dr. kaptak beosztást. A városi járásbírósi működése elé a mai keretek között akadály tornyosul, mert Fiala Kálmán dr. azonkívül, hogy megtartja az eddigi beosztását, vagyis a büntetőügyeket, a jövőben a telekkönyvi ügyeket is ő intézi, sőt a lakbérmegállapítások is hozzá lettek utalva. Agraru bíró különleges megbízatást kapott és pedig a Temes-Torontálmegyei kisajátítások ellenőrzésével és elvégzésével van megbízva, míg Botez járásbíró lemondását az igazságügyminiszter már el is fogadta és Botez jövő év május tizenhatodikától kezdődőleg már nem teljesít bírói gyakorlatot. Jona scu dr. és Isaac dr. albírák részint a városi, részint a vidéki járásbírósihoz nyertek beosztást, ahol a telekkönyvi ügyeket intézik. A legkörülményesebb azonban az irattár és a telekkönyvi hivatal kettéosztása. A rendelet meghatározottabban előírja, hogy 1926 január elsejéig ketté kell választani az irattárt és a telekkönyveket. Ez viszont olyan körülményes munka, hogy szinte lehetetlen a kimondott időpontig elvégezni. Marzescu igazságügyminiszter midezeken felül még újví ajándékkal is kedveskedett, mert arra való hivatkozással, hogy 1925 december elsejével nem fizetnek többé takszát és mivel tizenhárom segédmunkaerőt ebből az általánból fizettek, tehát ezek számára nincs fedezet és elbocsátotta őket.

Menezstettek egy minisztert. Belgrádból jelentik: Pasics miniszterelnök végrehajtotta a kormány rekonstrukcióját. Radojevics közlekedésügyi minisztert, aki nem akarta benyújtani lemondását, rövid utam és az eddigi szokástól eltérően, állásától felmentették. Helyébe Miletics földművelésügyi minisztert állították, akinek helyére viszont Jovanovics Vása radikális képviselő került.

Hazahozta férje hamvait

Amerikából Rózsa S. Lajos özvegye

A világhírű volt temesvári énekes özvegye Temesvárott

Temesvár, december 28.

Fekete bundás szomorú asszonnyal találkoztam. Fehér arca még most is maga az úde fiatalosság és olyan ismerős, olyan magyon ismerős. Mikor megszólalt: a hangjáról ismertem rá. Rózsa S. Lajosné volt, a világhírű Rózsa S. Lajos operaénekesnek özvegye. Két esztendő előtt érte az a nagy csapás, amely tőle elrabolta a férjét, a világtól pedig egy nagy énekest, de a csapáshozta szomorúság még most is ott van a szeme nézésében.

Rózsa S. Lajos Temesvárról indult el hódító, diadalmas útjára. Krecsányi Ignác, színtársulatának volt tagja s büszkesége volt az itteni énekes előadásoknak. Felesége, a kedves, vidám, mindig kacagó asszonyka kedvence volt a temesvári társaságnak.

Aztán jött Rózsa S. Lajosnak budapesti szerződése és örömmel olvastuk nagy sikereit, melyeket az Operában aratott. Majd jött a nyugati nagy metropolisokban a sok diadalmas vendégszereplés és aztán jött Amerika. Valamennyiünk szíve nagyot dobant, amikor olvastuk, hogy Rózsa S. Lajos tagja lett a newyorki Metropolitan-Operának, amelynek tagjai csak is világhírű énekesek lehetnek.

És két esztendő előtt a megdöbbentő hírt hozta a táviró: Rózsa S. Lajos meghalt. Nem akartuk elhinni, de a levél, melyet özvegye pár hét múlva temesvári rokonainak küldött, meghozta a bizonyosságot.

És most itt állott előttem egy fájdalmas özvegy: Rózsa S. Lajosné.

— Bizony, régen volt, — mondja a

szomorú asszony, — hogy Temesvárról elkerültünk. Akkor még magunk se gondoltuk, hogy férjem ilyen gyors és szédületes karriert csinál. Amerikában dicsősége teljében állott. Hatalmas energiával tökéletesen megtanulta az angol nyelvet és minden szerepét azon énekelte már. Aztán vendégszereplésre hívták Detroitba. Egészségesen ment oda és holtan került vissza. Bankettet rendeztek tiszteletére és az osztrigától, melyet ott evett, megbetegedett. Két héten át feküdt betegen. Az utolsó pillanatáig mellette voltam. Mindvégig eszméletlen volt és halála előtt arra kért, hogy a holttestét égettessem el és hamvait szállítsam haza Kecskemétre. Holttestét Detroitból Newyorkba vittem és az ottani krematóriumban elhamvasztották. A nyáron jöttem vissza Amerikából és magammal hoztam az urnát a férjem hamvaival. A szelleme bizonyára boldog, hogy hamvai Kecskeméten nyugosznak.

— Most csak az ünnepeket töltöm itt Temesvárott a rokonaimnál, aztán visszamegyek Kecskemétre. A jövő évben a fiam, aki még Amerikában van és most tölti be a huszonegyedik életét, hazajön és akkor elhozom Temesvárra is. A fiam itt született Temesvárott és bizonyára szívesen jön vissza szülővárosába.

Bucsuzáskor mosolyogva nyújt kezét. De ez a mosoly olyan, mint a művirág: nincs benne igazi élet. Látszik, hogy ezzel a mosollyal egy percre próbálja legyőzni gyászát, megkísérli a lehetetlent...

Negyvenezer hold viz alatt

— Az árvíz borzalmas pusztításokat végzett Erdélyben — Embereket, állatokat és házakat ragadott el —

Temesvár, december 29.

A borzalmas itéletidő, amely nemcsak Románián, hanem egész Európán végigszáguldott, a legkiméletebben bánt el Temes-Torontálmegyével és Temesvárral. A Temes és a Bega folyók már mindenütt visszatértek medrükbe, azonban a kár mindazok dacára meghaladja az ötmillió leit.

Az árvízpusztítás Kolozsvar, környékén tizenöt millió lei kárt okozott. Magura községben három, Marisa községben négy ember a hullámokban lelta halálát. Az utóbbi községben egy négytagú családot a házzal együtt magával ragadott az ár és egy sziklafalhoz vágta, ahol valamennyien szörnyethaltak. Szamosújváron százhusz ház áll víz alatt. A hatóságok itt

ágyulövésekkel

próbálták a hidtorlaszokat felrobbantani. A kalotaszegi fatermelők az árvíz következtében óriási károkat szenvedtek, amennyiben négyszázezer darab farönköt sodort el az árvíz. Tordán a gyártelepeken óriási a pusztulás. A munkáskolóniát

előntötte a víz.

A kár itt tíz millió lei. Ugyanennyi kár érte a tordai üvegyárat is.

Kolozsvar és Dés között a vasúti forgalom vasárnap helyreállott. A szamosvölgyi vonalon Bonchidáig közlekednek a vonatok, onnan pedig autóbuszjáratokat állítottak be. Désen a nagy sétatér, az állatvásártér és két utca víz alá került. A mentési mun-

kálátok közben két ember

eltűnt az árban.

Szilágy megyében a Kraszna völgyében katasztrófális volt az árvíz. Zilah és Szilágyosmlyó között a vasúti pályatest legnagyobb része víz alatt van. Az abrubbányai keskenyágányu vasút töltését az Aranyos elmosta és a magas vasúti hidat köpillérelve együtt felfordította. Az aranyosgyéresi vasúti hidat két század utászkatona helyreállította és ezért Nagyvárad és Bukarest között a vasúti forgalom újból megindult.

Aradról érkezett jelentés szerint a Maros tegnap hat centiméterrel emelkedett, ami szükségessé tette az aradi védőgátak legfenyegetettebb pontjának, a bodorgi gátnak az emelését. Aradmegyében körülbelül

negyvenezer hold

föld került víz alá és a vetést az ár mindenütt kimosta. Szakértők becslése szerint egész Aradmegyében ötszáz millió lei a kár.

Radnán tegnap tizenhét centiméterrel emelkedett a Maros vize és így Radna-Lippa több helyen veszedelmes helyzetbe került. Soborsinon viszont már a Maros apadása állott be. A Körös mindenütt visszatért medrébe. A Körös áradásának főoka az volt, hogy a Fehér-Körös Armentesítő Társaság nacionalizálása alkalmával a régi tisztviselőket elbocsátották és a

jelenlegi hozzá nem értők

képtelenek voltak a zsilipeket kezelni

és nem tudták a vizet az árterületre bocsátani. Arad és Nagyvárad között a vasúti forgalom még mindig szünetel. A sinek talpfát hosszú vonalon kimosta az ár. Autóbuszjáratot indítottak és az autók egyelőre ötven centiméternyi mély vízben járnak helyenkint.

Éjszaka jelenti aradi tudósítónk, hogy az erdélyi árvizekről mindenfelől kedvező hírek érkeznek. Kolozsvarnál a Szamos teljesen visszatért medrébe. Bukarest és Kolozsvar között a vasúti forgalom átszállással megindult. A CFR kára Kolozs megye területén 250 millió lei. A lakosság felségélyezési akciója megindult.

Kávéházi kereskedők

akik Temesvárt tisztelik meg üzleteikkel

Temesvár, december 29.

Temesvár az utazó kereskedőknek igen jó talaj lehet. Szinte csodálatos, hogy a temesvári közönség, amely annyira kifinomodott üzleti érzékkel bír, még mindig bedől ezeknek a vándor boltosoknak. Hetek óta a temesvári nyilvános helyiségeket magukat olaszoknak valló fiatal emberek járják be, a vendég elé különböző szőnyeget tartanak, fantasztikus árakat kérnek, hogy a vásárt — a legtöbb esetben — kilencven százalékos árengedménnyel perfektuálják. Szemre szép és tetszetős ez a hamisított perzsa- és szmirnaszőnyeg, száda és egyéb selyem utánzat, de valójában gyenge áru, amely sohasem éri meg az érte adott pénzt. A tisztességes temesvári kereskedelem nevében, amely súlyos adóterhekkel járul hozzá az állami és városi kiadásokhoz, kérjük a rendőrprefektust, akinek energiájáról és pártatlanságáról meg vagyunk győződve, nézzen utána ezeknek a vásáros egyéneknek, akik veszélyeztetik a becsületes kereskedelmet.

Gyilkosság Zombolyán

táncmulatság közben

Zombolya, december 29.

Zombolyán táncmulatság volt, amely emberhalállal végződött. A Futok nevű városrészen vasárnap délután — mint rendesen — a munkásfiatalok táncmulatságot rendeztek. Vigan voltak, hejehujáztak, kurjongattak. A legények közbe-közbe iddógláltak, amitől kedvük még inkább féltelenné lett. A jókedv elérte már a tetőpontját, amikor új vendégek jöttek a korcsmába. Penti a Jon káplár, a zombolyai állomásparancsnokság irnoka lépett be néhány barátjával a terembe. A legények ennek nem nagyon örültek meg, mert az ujonnan jötteket lökdödni kezdték, egyikük pedig még arcul is ütötte Pentit. Dulakodás támadt, amelynek során a katonák jobbnak látták a részeg legények elől kitérni és elhagyták a korcsmát.

Alig távoztak azonban, mikor vagy husz legény utánuk szaladt és Pentit leteperték, ütötték-verték, majd bicskával a fején összeszurkálták, azután elfutottak. Pentit beszállították a zombolyai kórházba, ahol anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, pár órai kínlás után meghalt. Atyját, aki egy hunyadmegyei községben lelkész, táviratilag értesítették fia szomorú esetéről.

A katonai hatóság bizottságot küldött ki az eset megvizsgálására. Azt hiszik, hogy Pentia Jon és valamely legény között ellenségeskedés volt egy leány miatt s ebből származott a baj. Pentia Jont katonai pompával ma fogják temetni.

Vegyen

ujévi ajándékul

maradandó értékeket olcsón FRANKOVITS-nál (Moravetz mellett)

418

Ujévi ajándékok

nagy választékban olcsó, szabott árakon: Uli készlet, manikűrkészlet, fésűdoboz, varródoboz, szobrocák, uti takaró, uti plaid, zsebkendők. Kérem kirakataimat megtekinteni.

LIDOLT VIKTOR

TIMISOARA, I, Hunyadi-és Jenőherceg-utca sarok

436

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Plaja Sî. Gheorghe (Szentgyörgy-
tér) 4.

Telefonszámaink:

Szerkesztőség: 2-52.
Kiadóhivatal: 2-52.
Nyomda: 10.
Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra
160 lei, félévre 300 lei, egy évre
600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az ó-
királyágban 3 lei, Magyarországon
2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár,
Csehszlovákiában fél ck., Ausztriá-
ban 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Ha szólt volna,

Te nem szólt semmit. Egyenesen
naga elé nézett és az üres kalapját
artotta elém. Nem akartam észre-
venni. Elmentem előtte. De néhány
épes után, egyszerre csak megállot-
am. Visszafordultam. Lassan köze-
dtem feléje és élénk mozdulattal
— hogy láthassa — a zsebembe
nyultam. Vártam, hogy megszólaljon.
Nem szólt semmit. A kalapját tartotta
előm. És ekkor valami a szívembe
szólt. Nem mertem ránézni. Elsé-
láltam előtte. Ha odaadom a pénzt,
akkor is hallgatott volna. Ettől fél-
tem. A hallgatásától féltem. Átmen-
tem az utca másik oldalára. Kerül-
gettem. Nézetem. Vártam, hogy valaki
előtt megszólaljon. De nem szólt
semmit. A kalapját tartotta mindenki
elő. És láttam, hogy a legtöbb, mint
én, visszafordul, hogy pénzt adjon
neki. Pedig nem szólt semmit, csak
a kalapját tartotta mindenki elé. Ek-
kor aztán átvágtam az utcasten.
Bátran megállítottam előtte. Egy husz-
leiest vettem ki a pénztárcámból. A
kalapjába tettem. Nem dobtam. Tet-
tem. Rám nézett. És mosolygott. Kü-
lönösen mosolygott. És én szerettem
volna visszalopni a pénzemet, mert
kiéreztem a neveléséből, hogy be-
csapott a hallgatása, a nézése, a
kalapnyújtása.

Sándor Károly.

— Az aradi román püspök Te-
mesvárott. Comsa György dr.
aradi görög keleti román püspök két
napig Temesvárott tartózkodott és
résztvett Georgevici Lucian dr.
főpolgármester házszentelési ünne-
pén, amelyen előkelő közönség volt
jelen.

— Ifj. Cosma Aurél doktorátusa.
Ifj. Cosma Aurél, a párisi egye-
temen közgazdasági és pénzügyi
doktorrá avatták. Cosma dr. még a
jövő év tavaszáig marad Párisban,
ahol az államtudományi doktorátust
is megszerzi, azután pedig végleg
Temesvárott telepszik meg és ügyvédi
irodát nyit. A kitüntetéssel promovált
ifj. Cosma dr. unokaöccse Cosma
Aurél dr.-nak, Temesvár köztisztelt
képviselőjének.

— A bánági liberális párt nagy-
gyűlése. Ma délelőtt veszi kezdetét
a Temes torontali liberális párt kon-
gresszusa, amelyen Comsa Aurél dr.
volt miniszter, Temesvár képviselője
elnököl. A kongresszusra beigérkeztek
Duca külügyminiszter, Constantinescu
földművelésügyi miniszter
és Lepadatu szépművészeti mi-
niszter. Constantinescu mi-
niszter tegnap este megérkezett Te-
mesvárra. Ugyancsak nagyszámban
érkeztek a szomszédos megyék kül-
döttségei is.

— Eljegyzés. Koncsek Mi-
hály dr., a temesvári rendőrséghez be-
osztott rendőrbíró, eljegyezte Ströbl
Miklós nagyszámi földbirtokos leá-
nyát, Mariskát. (Minden külön ér-
tesítést helyett.)

— A régi ötszáz leies bank-
jegyek forgalomban maradnak.
Bukarestből jelentik: A Banca Natio-
nala értesítette az összes fiókokat,
hogy a régi ötszáz leies bankjegyek,
amelyek egy régebbi rendelet szerint
csak az év december harmincegye-
dikéig bírtak érvénnyel, 1925 december
végéig maradnak forgalomban és
érvénnyel bírnak.

A cigányvajda a dutyiban

Interju Csulival, a gátaljai cigányok vajdájával,
akit egyik társa meggyilkolásával gyanúsítanak

Temesvár, december 29.

Találkoztam a Csulival. A temesvári
ügyészségen volt hozzá szerencsém.
Csuli — cigánypolgári nevén Krpács
Trifu — egyik gyanúsítottja a gátaljai
cigánygyilkosságnak, melyről már be-
számoltunk. Pedig nagy tiszttséget visel.
Csuli ugyanis a gátaljai cigánykolonia
vajdája. Harminc év körüli alacsony
emberke.

— Csokolom a kezeit nagyságos ur,
az Isten éltesse sokáig — és nagyon
de nagyon könyörgő tekintettel mér
végig, mintha a szabadulás órája én
tőlem függne. Látom nincs tisztában a
helyzettel, én visszautasítom a nekem
adrezzált szép szavakat és jegyzek.
Ez szöveget ütött a fejébe, nem árulta
el, de azt hiszem lassan tisztába jött a
helyzettel és jövedelem céljával. Vala-
hogy öntudatosabb lett a magatartása,
megoldódott a nyelve, mintha nem is
a vizsgálóbíró szobájában lettünk volna.

— Esküszöm mindenre ami szent,
hogy engem csak a Gimbsa János
juttatott ide. Haragudott reám, hogy a
primpretor ur engem nevezett ki előbb
a cigányok bírójává és mivel nagyon
meg volt elégedve velem, később én
lettem a vajda. Ebbelminőségemben fel-
jelentettem azt a gazembert, hogy
lopott és sok rosszat követett el. El
is itélték két és fél évre. Ez az alka-
lom most kapóra jött nekik. Egész
klick szövődött ellenem. Belekeverték
engem is, hogy én is részt vettem a
Granciu meggyilkolásában. Esküszöm,
az Isten éltesse a nagyságos urat, —
ezt már magyarul mondotta, — egy
szó sem igaz belőle. Én csak akkor
értem a színhelyre, amikor Granciu —
szegény feje, — már halott volt. Uta-
sítást adtam, hogy tegyék szekérre és

— Öngyilkos magyar zongora-
művész. Bukarestből jelentik: Dienzi
Oszkár, a kiváló magyar zongora-
művész, családi viszály miatt veroná-
lallal megmérgezte magát és egy
napi szenvedés után meghalt. Dienzi
tragikus halála mindenfelé osztatlan
résztvételet kelt, mert neve tulszárnyalta
az országos kereteket. Temesvárra
nagyon gyakran eljött, mert a leg-
kiválóbb hangversenyekeseket ő ki-
sérte zongorán.

— ÖT LEIT TAKARIT MEG, ha hol-
nap megveszi a Déli Hírlapot, mert
ingyen kap egy naptárt az 1926.
évre.

visyék a doktorhoz. Lássá milyen jó-
szívü ember vagyok én.

— Mondja csak vajda ur, — meg-
tartottam a hivatalos titulust, utóvégre
a hatóság megbízottja és ez kijár neki
— máskülönbben milyen világ járja a
gátaljai cigányegyedben?

— Hát élünk, ahogy tudunk. Hogy
miből élünk? Én muzsikálok, már van
házam meg platzom. Nem lopunk mi
kérem semmit — idehaza. Itthon nincs
is bajuk a csendőr uraknak az én
népemmel. Elintéztek én mindent. De
nagyon keveset vannak odahaza. Egész
éven át barangolnak. Hogy közben
mit csinálnak, azzal én igazán nem
törődhetem. Még csak az kellene.

— Hát olyan Mária Terézia aranyak
vannak-e még a sátrak alján? — kérdem.

— Nekem nincs. Honnan lenne?
Volt egy pár darab belőle, de amikor
nem volt mulatás, nem volt munka és
nem volt miből megélni, bizony-bizony
sorra kerültek ezek a nagy csikók is.
Végigsimitja homlokát, úgy tesz
mintha gondolkodna. majd felvidul az
arca. Igen... a primárnak vannak
aranyai. Tetszik tudni a Krpács
Stefánnak,

— Milyen primárnak?

— Hát az én bírónak, aki a cigá-
nyok bírója és akinek én vagyok a
felettése, annak vannak. Mennyi? Azt
igazán nem tudom. Ő a bíró, közöttük
lakik, neki jobban megy a sora, én
már benn lakom a falu közepén, nem
tudom, hogy mi van közöttük. Pedig
sokan vannak, kétszáz és két lélek van
az én könyvembe feljegyezve és szor-
galmasan szaporodnak. Elkél a gyerek.
Arra szükség van.

Az interju végét ért. Egy boldog
mosoly, egy cigaretta, a cigányvajdát
viszik a dutyiba. g—d.

— Politikusok konfliktusa.

Bukarestből jelentik: A Lupta szerint
a Titulescu és Bibescu
herceg között kitört konfliktus el-
intézését a kormány az ünnepi szünet
utáni időre halasztotta. A konfliktus
oka hír szerint az, hogy Bibescu
herceg és a washingtoni román
követség néhány előkelő tagja előzetes
felhatalmazás nélkül tárgyalást foly-
tatott az amerikai politikai élet veze-
tőivel és ezek a tárgyalások nagy
nehézségeket okoztak az amerikai
adósságok rendezésére kiküldött
román delegáció munkájának.

MOZI

Belvárosi mozi: december 29.

Gyárvárosi mozi: december 30., 31. és január 1.

Mehalal mozi: január 2.

A fehér
apáca

Megrázó dráma a Vezuv kráteréből.

Eredeti zene. A temesvári kato-
likus székesegyház ének-
karának közreműkö-
désével Braun

Dezső kar-
nagy ve-
zetése
mellett

A főszerepben

Lillian Gisch

— MINDENKI INGYEN kapja
meg a Déli Hírlap naptárát, aki
holnap bármely árusítónál meg-
veszi a lapot.

— Ferencz József püspök bal-
esete. Kolozsvárról jelentik: Fe-
rencz József unitárius püs-
pököt komoly baleset érte. A kilenc-
ven éves egyházfő szobájában felállt
egy székre, hogy a szekrény tetejéről
valamit leemeljen. A szék megbillent,
a püspök egyensúlyát veszve a földre
zuhant és csipőjén súlyosabb ter-
mészetű zuzódásokat szenvedett.
Szanatóriumba szállították.

— Az egyetlen alkalom jól vásárolni és
pénzt spórolni csak a Whitehouse-ban van,
amely engros-üzlet a közvetlen fogyasztót is
kiszolgálja.

— Nem nyul fegyverhez Török-
ország. Londonból jelentik: Ameri-
kán keresztül érkezett hírek szerint
Törökország a Mosszul kérdés miatt
nem fog fegyverhez nyulni. A kor-
mány és a vezérkar Kemal pasa
elnöksével közös tanácskozást tartott,
amelyen a miniszterek lezavarták
a katonai tagokat. A határozat
azonban nem jelenti azt, hogy
Törökország véglegesen elfogadja a
Népszövetség döntését, amely szerint
beleegyezik, hogy Mosszul Irákhöz
fog tartozni. Kemal pasa arra számít,
hogy a kérdés nemzetközi ügyé fog
válni és Törökország igényeit kellő-
képen érvényesíteni tudja.

• Revolverrel támadt a feleségére
mérgeben egy férj, mert az asszony parancsa
ellenére elfelejtett Fa Mihály Telekház-téri,
vagy Mária melletti üzleteiben felvágottat
vásárolni.

— Magyarországon is pusztít
az árvíz. Budapestről táviratozzák:
Békésmegyében az árvízveszedelem
igen nagy. Az éjszaka folyamán át-
vágják a vasuti töltést és felszabadít-
ják a Köröst azáltal, hogy negyven-
ötezer hold földet fog a folyó árja
előnteni. Ezzel megmentik Vésztó,
Komádi, Okány községeket és Gyula
várost. Eddig kétszázal több tanya
ál víz alatt. A kormány az árvíz ál-
tal sújtott Békés és Biharmegyeék
területén rögtönbiráskodást hirdetett
ki, mert több helyen fosztogatás
történt.

— HÉT LEIT KAP MINDENKI KÉT
LEIÉRTI aki holnap megveszi a Déli
Hírlapot: egy kétleies ujságot és egy
ötleies naptárt.

— Szélhűdés érte az erdélyi
magyarság egyik vezérét. Maros-
vásárhelyről jelentik: Ugron An-
drás, a Magyar Párt marostordai
tagozatának társelnöke, Marosvásár-
hely főterén két nap előtt hirtelen
összeesett. Féloldali szélhűdés érte.
Szem és rágó idegei megbénultak
ugy, hogy most mesterségesen táp-
lálják.

• A Pátria-kabaré műsora naponként
nagy közönséget vonz. Fellépnek az összes
szerződött tagok. Nagyszerű bohózat, tánc-
és magánzámok szórakoztatják a közönséget.
Előadás után bar-tabarin.

— Törökország és Oroszország
viszonya. Belgrádból jelenti tudósi-
tónk: Rouchdy bej, török kül-
ügyminiszter, átutaztában kijelentette
az ujságíróknak, hogy a Csicserinél
kötött szerződés válasz azokra a ki-
sérletekre, amelyek Törökországot
izolálni akarják Oroszországtól. Ami
a Mosszulkérdést illeti, Törökország
bizik az angol közvélemény jóindu-
latában, amely rokonszenvesen tűn-
tetett a török álláspont mellett.

— INGYEN MENETREND birtokába
jut mindenki, aki holnap megveszi a
Déli Hírlapot és emellett teljes naptárt
kap az 1926. esztendőre.

* Lloyd-Taverna mai műsora világ-
sláger.

* Saját érdekében nézze meg a Parfü-
méria Elisabeta mai hirdetését.

Granyer
Anusol Boederke
Granyer ellen több mint 25 éve a legjobban elis-
mert szer. Egyszerű alkalmazás, biztos siker.
Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meg-
gyógyítja a gyulladt, sebes és vérző helyeket.
Ártalmatlan alkalmatlanságtól mentes. Reggel és
este egy kupocskát lesz a végébe bevezetve.
Minden patikában és drogeriában kapható.

Főraktár **F. H. MEES** drogeria en-gros
Soc. in col.
București, Calea Griviței 61.

— A Duna-delta szintén árvíz előtt. Bukarestből jelentik: Erdélyen kívül Bukovinából is árvizet jelentenek. Súlyos veszély fenyegeti a Duna-delta környékét is. A hatalmas megdagadt mellékfolyók a Dunát is megduzzasztották és emiatt a Duna-delta vidéke is árvíz előtt áll. A hadügyminiszter katonaságot vezényelt ki a veszélyeztetett vidékre.

* **Hasznos cím** Whitehouse, Józsefváros, a Máriával szemben.

* „Lángbetűkkel vagy az égre felírva, hogy a **FARMODONT** fogkrémnél nem volt még jobb soha!”

* **A legelegánsabb férfiruhák** mérték után **Ardelean József** úri szabóságában készülnek. Erzsébetváros, Str. Moșilor (Rákóczy-utca) 6.

Rejtvényeink

A Déli Hírlap december huszadiki számában közölt gyermekrejtvények helyes megfejtése: 1. Lap, alap, kalap. 2. Névnep. 3. Nagyszeben.

Jó megfejtéseket küldtek be: Bágyu József, Koterla Viktor, Packi Imre, Rudali György és Miklós, Pakocsi Mátvás, Wirth Margit, Lambert János, Békés Klára, Altmann Sanyi, Romanov Attila, Klein Samu, Kimmel Sári, Grossmann Elemér.

A sorsolásnál **Wirth Margit** neve jött ki, aki az e heti jutalomkönyvet a Déli Hírlap szerkesztőségében átveheti.

A Déli Hírlap december huszadiki számában megjelent Kigyókereszt-rejtvényt ezuttal is számosan fej-

tették meg. A sorsolásnál **Hoch Károly** neve jött ki, aki a nyere-ménytárgyat lapunk kiadóhivatalában átveheti.

A Déli Hírlap karácsonyi számában közölt keresztrejtvény, melynek szerzője **Ecker Ede** (Temesvár) a szenzáció erejével hatott. Még ma is sokan keresik fel a kiadóhivatalt olyanok, akik a karácsonyi számot eddig nem szerezhették meg, hogy megvegyék és résztvehessenek a sorsolásban. Erre való tekintettel a megfejtési határidőt 1926 január 3-ig hosszabbítottuk meg. Mindenki, aki addig beküldi a helyes megfejtést, résztvesz a sorsolásban és azon gyönyörű nyereménytárgyak egyikét nyeri, amelyek az **Ecker-féle butorüzlet** kirakatában (Józsefváros, Kossuth Lajos u. 17.) megtekinthetők. A helyes megfejtést, a megfejtők névsorát és a nyeremények neveit január 10-iki számunkban közöljük.

Művészet

* **A Tomm-quartett** jan. 11-én tartja kamaraestjét a Tiszti Kaszinóban. Jegyek a Bánátban. A Zenebarátok Társaságának tagjai 50%-os kedvezményes jegyekre tarthatnak igényt.

Színház

Heti műsor:

Kedd: Diszelodás. Ibolya. Orlov második felvonása. Cyrano de Bergerac ötödik felvonása.

Szerda délután négykor: Orlov.

Szerda este nyolckor: Engem szeress.

Csütörtök délután négykor: Orlov.

Csütörtök este nyolckor: Engem szeress második felvonása és kabaré.

Csütörtök este tizenegykor: Engem szeress második felvonása és kabaré.

Zilahy Irén ünneplése. Forró, lelkes hangulat, szívből jövő, spontán ünneplés és telt ház tapsviharos kitörése közepette ment végbe tegnap este a temesvári magyar színházban **Zilahy Irén** bucsuja. A közönség igaz szeretettel zárta szívébe ezt a nagyszerű tehetségű, hódítóan kedves, aranyosan szőke művésznőt, aki játékaival, énekével, táncával és megjelenésének egyéni bájával büszksége ma a színpadnak. Az Erdészleány címszerepében vett bucsút **Zilahy Irén** a temesvári közönségtől és ebben a szerepben művészi képességeinek teljes szépségét csillogtatta. Örülünk nagy sikerének, de egyben fájdalommal látjuk benne távozni a szubrettek legjobbját.

Bucsuelőadások a színházban. Ma este a színtársulat diszelodást rendez a közönség tiszteletére, amelyben a színház elsőrendű tagjai vesznek részt. Szerdán lesz az évad utolsó premierje. Színrekerül **Földi Mihálynak** Engem szeress című énekes vígjátéka, amelyben **Fekete Mihály** színigazgató bucsuzik a közönségtől.

Estélyi és béli ruhák finom londoni szöveteiből a legújabb angol és francia modellek szerint a legpedánsabb kivitelben

Roncskevics József és Társa

Timisoara-Belváros, Mercy-utca 12

férfi-ruha-szalonzójában készülnek

TELEFON: 8-98

A mindenható kifürkészhetetlen akaratában szemünk fényét,

Spira Évikét

rövid, de kinos szenvedés után magához vette. Fájdalomtól megtört szívvel drága halottunk földi maradványait születésének 12-ik évfordulója küszöbén örök nyugalomra helyeztük.

Legyen neki könnyű a föld!

Spira Jenő és Mariska

mint szülők.

Spira Annikó

mint hugocsa.

Elhunytát siratják még: dédanyja, nagyszülői és nagyszámu rokonsága.

Timisoara, 1925 december hó 29-én.

Trimiás mester

Scudier-tér és Preyer-utca sarok

Mérték utáni rendelést 3 nap alatt eszközöl

Ha BUKARESTBE megy bevásárolni, keresse fel az ujonnan megnyílt nyakkendőgyárat

FESSLER Bukarest, Strada Baratiei No. 18 I. em.

290

English-Porter-sör

a Temesvári Sörfőzde R.-T.

kiváló minőségű, jól esően kellemes ízű nehéz sötét söré, tetszetős kiállítású palackokban csakis ezen

cimkével ellátva mindenütt kapható, hol elsőrangú minőségre a főszlyt helyezik.

Eredeti sörgyári pincetöltés.

Ha szép akar lenni, használjon Kulka-féle Liliomtej-kremit, liliomszappant, liliompudert, 8 színben. Kapható kizárólag Kulka Emil városi gyógyszer-tárában, a Fekete Sas-hoz, Belváros, Szentgyörgy-tér.

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűve 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei. Alláskeresőknek 25 százalékos engedmény. Díj előre fizetendő.

Fiatal intelligens nő megfelelő munkássággal gyönyörű keresetre tehet szert. Ajánlatot „Megbízható” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

Modern két vagy három szobás lakás májusra, esetleg augusztusra keresek. Ajánlatokat **Dr. Várnay Elemér** Hitelbank palota címére kérek.

Középkorú állami hivatalnok esetleg házasság céljából levelezne hölgygel. Leveleket „Diszkret 42” jeligére kér a kiadóba.

Jó házi koszt kapható úri családnál. Ajánlatokat „Házi” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

Idősebb urinő teljes ellátásra vállalta ur házból való nőt. Ajánlatot „3000” jelige alatt a kiadóhivatalba kér.

Különbejárati tiszta butorozott szoba magányos uriembernek január 1-re a Gyár városban berbeadó. Cim a kiadóban.

Gépirókissasszony **Hirsch Lipót** dr. ügyvédi irodájában Timisoara, I., Str. Avram Jancu 4 sz. alatt azonnalra felvétetik.

Schultz János piros igazolványa elveszett. Kéri leadni a rendőrségen.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy **kárpitos és paplanos műhelyemet**, Gyárváros, Begajborsor 14 szám alól, **Tigris-utca 7 szám alá helyeztem át**. Kérem a tisztelt rendelőimet további pártfogásukban részesíteni szíveskedjenek.

Tisztelettel
GYÉMÁNT GÁSPÁR

279

Parfumeria Elisabeta

Timisoara, Str. Mercy 2

Raktárában a legolcsóbb árakban kaphatók az összes kozmetikai és toilette cikkek: Poudre, Rouge, Eau de Cologne, „ELISABETA”, divat fésűk stb. Bejárat az ékszerüzletnél. 430

Zsák, ponyva zsinég

SINGER HENRIK, Gyárváros, Fő-utca. Telefon 13-25.

A legkedvesebb karácsonyi ajándék az M. M. konzervgyár reklámkosara

A legfinomabb jameket, befőtteket, cukrozott gyümölcsöket, főzelékkonzerveket és egyéb csemegéket tartalmazza. Megrendelés szerint 750—, 1000— és 1500— leies reklámárban bármely jobb csemegéüzletben kapható.

Vezérképvislet:

Csicsáky és Salló
Timisoara, I.

Rikkancsok

fix fizetéssel és magas jutalékkal felvétetnek a Déli Hírlap-nál

„Helicon” könyvnyomda nyomása, Timisoara.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.